

Jupiterhold észlelés

Figyelemre méltó levelet kaptunk Tóth Gyula /4100 Berettyó-ujfalu, Petőfi u.38./ barátunktól: megfigyelte, amint 1978.03.30-án du. 20^h48" Köz EI-kor az Io nevű hold a Jupiter korongja mögé lépett. A hold eltűnése 3,6 percig tartott. Az időadatból a hold pályájának ismeretében kiszámolta a hold átmérőjét, amire 3741 km-t kapott. Ez az érték jó egyezést mutat a könyvek által adott 3640 km-rel.

Az észlelést mindegyik holddal el akarja végezni. Azt hiszem, hogy minden észlelő amatőr számára nyitva áll az a lehetőség, hogy újra "felfedezze" a Naprendszer, ezáltal is fejlesztve ügyességét, ismereteit. A "felfedezés"-hez, észleléshez sok sikert, jó eget kívánok.

Bereczky Csaba
Budapest, Uránia

.....

A Virginida raj 1978-as aktivitása

Sajnos, az utóbbi években elhanyagoltuk ennek az érdekes rajznak a megfigyelését. Jelenleg 22 kisebb-nagyobb aktivitásu radiánsát ismerjük. Ezek a radiánsok a 200°; -5° körüli, 15° sugaru körben helyezkednek el.

Idén külön meteortábor rendeztünk a Bükkben, Rókafarmon a Virginidák meteorraj megfigyelésére. Igaz, hogy csak egy éjszaka volt megfigyelésre alkalmas. De ezt az alkalmat meszszenenően kihasználtuk. 3 órát meteoroztunk, ezalatt 25 Virginidát és 13 spórárt láttunk.

3-án 20:43 és 21:43 között Deicsicsné Aradi Katalin, Deicsics László, Vadász Sándor, Závodi László, Varga Géza, Kunszt Attila és Tarnay Kálmán 1 óra alatt 12 meteort láttak.

21:20-kor keleten, nem messze a radiáns ponttól feltűnt egy fényes tüzgömb. 5° utját 1 mp alatt tette meg. Színe sárga volt. Fényességét Vadász és Závodi is -5^m-nak becsülte!

21:28-kor feltűnt egy gyönyörű kék tűzgömb ! A tűzgömb 25-30°-os útját lassan, több másodperc alatt tette meg. A tűzgömb 2-3°-os csóvát húzott. Fényességét Deicsicsné -5^m-ra, Kunszt és Tarnay -4^m-ra becsülte.

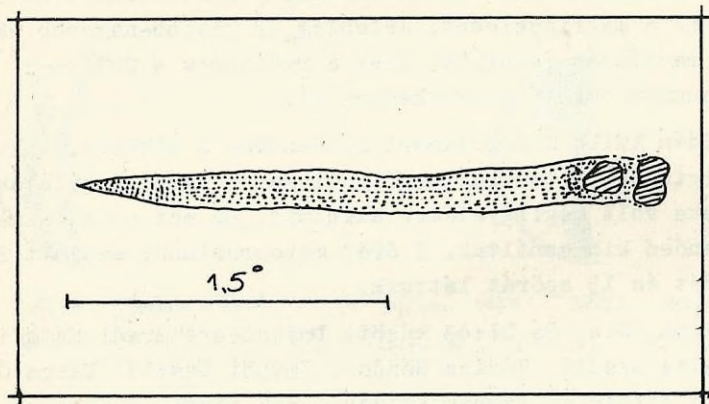
21:32-kor feltűnt egy -3^m-os meteor. 10° útja alatt hosszú csóvát húzott maga után.

Varga 21:40-kor látott egy -3^m-os, 5° hosszú, gyors meteorort. Kék színe volt. 21:43-kor befejeztük a meteorozást. Erre az időre meglepően magas 48 ZHR/h érték adódott.

22:30 - 24:30 között Kunszt Attila és Tarnay Kálmán észlelt. Két óra alatt 13 meteorot látott. 23:01-kor láttunk egy -3^m-os Virginidát. 15° úthossza, közepes sebessége és kékesfehér színe volt.

23:05-kor láttunk egy -2^m meteorot. Különlegessége volt 45-50° hosszú útja. Kék színe és feltűnően nagy sebessége volt.

23:29-kor feltűnt nyugaton egy -5^m- -6^m-os tűzgömb ! Sajnos, az ég nyugati részét nem figyeltük, így csak késve vette észre Tarnay. Ezután már csak 15° utat tett meg. Feltételezhető 25-30° úthossza. Színe kékesfehér volt. Útját közepes sebességgel tette meg.

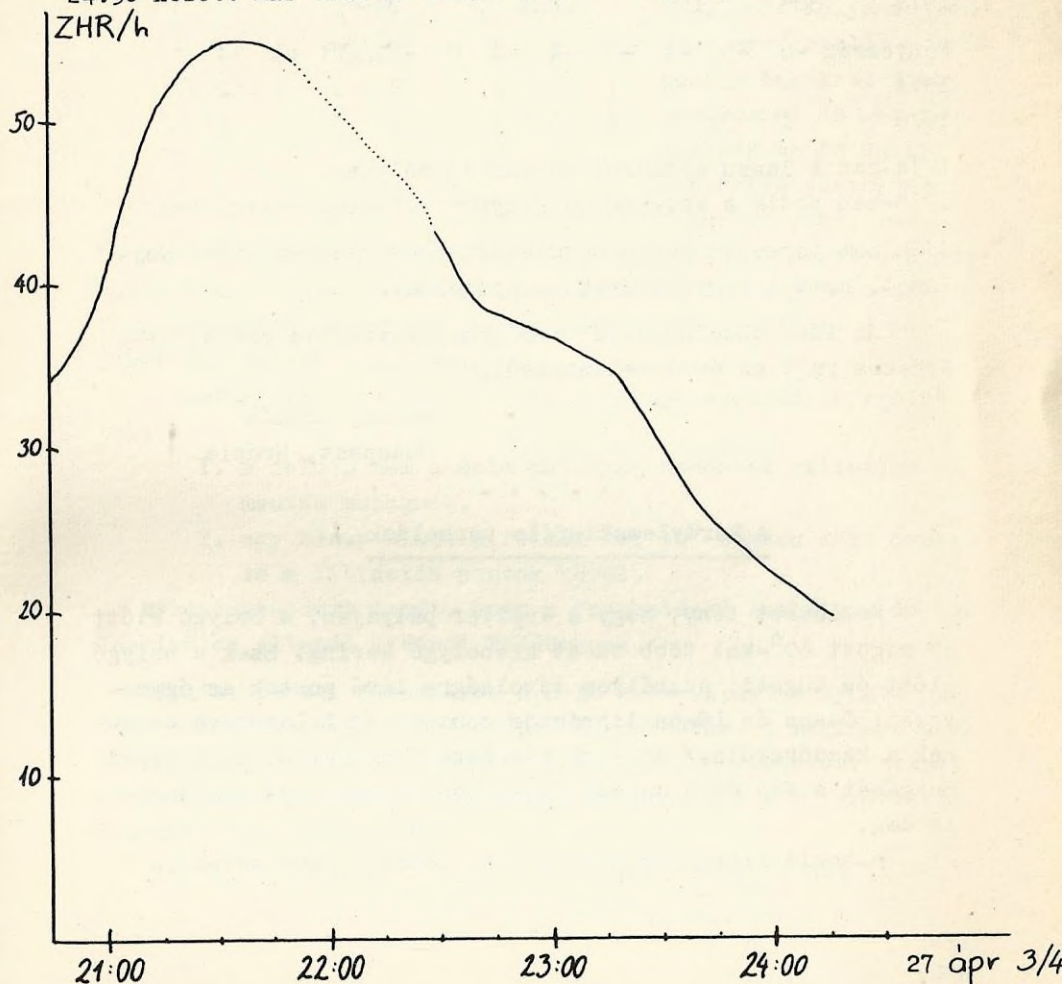

23:31-kor feltűnt egy -4^m-os tűzgömb! Színe kékesfehér volt. Közepes sebességgel tette meg kb. 20°-os útját.

23:57-kor feltűnt egy -5^m -os tűzgömb! Feltűnése után majdnem azonnal -8^m -ra fényesedett. A tűzgömb több darabra esett /L.a túloldali ábrát/ és így több darabban folytatja útját. $2-3^\circ$ hosszú csóvát húzott maga után. 30° hosszú útja, vakítóan kék színe és közepes sebessége volt. Halvány nyomot is hagyott maga után, amely 5 mp alatt széteszlott. Feje 5' átmérőjű lehetett.

24:37-kor Tarnay látott egy -3^m -os meteort. Kék színe és 20° hosszú útja volt.

Az aktivitásra 22:30 és 23:30 között 36 ZHR/h, 23:30 és 24:30 között már csak 20 ZHR/h érték adódott.

20:43 - 21:13	40 ZHR/h
21:13 - 21:43	55 ZHR/h
22:30 - 23:00	38 ZHR/h
23:00 - 23:30	35 ZHR/h
23:30 - 24:00	25 ZHR/h
24:00 - 00:30	20 ZHR/h

A maximum április 3/4 21:40 körülre esik a Virginida tábor eredményei alapján.

Szin	kék	fehér	sárga	vörös
1974	33%	22%	33%	12%
1978	58%	15%	25%	2%

Fényesség	-8	-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4
1974	-	-	1	1	-	2	-	2	1	7	2
1978	1	3	1	4	2	2	2	2	3	3	2

1974-ben a lassu meteorok voltak túlsúlyban.

1978-ban pedig a közepes és a gyors meteorok domináltak.

Idén nem tapasztaltuk a megszokott erős nyomképződési hajlamot, amit a régebbi években észleltek.

Az idei tűzgömb "eső" remélem, kimozdítja ezt a ritka érdekes rajt az érdektelenségből.

Tarnay Kálmán
Budapest, Uránia

. . . . .

A Kordylewski-féle porholdak

Közismert tény, hogy a Jupiter pályáján, a bolygó előtt és mögött 60°-kal több tucat kisbolygó kering. Ezek a bolygó előtt és mögött, szabályos távolságra levő pontok az úgynevezett L4-es és L5-ös librációs pontok. /A L Lagrange nevének a kezdőbetűje./ Az ezek közelében tartózkodó kisbolygók mozgását a Nap és a Jupiter együttes tömegvonzása határozza meg.

Hasonló librációs pontok a Föld-Hold rendszerben is